

Běchary

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Jičín

Nadmořská výška: 230 m n. m.

Počet obyvatel: 259

Adresa URL: www.bechary.cz

Okres: Jičín

GPS souřadnice: 50.314031N, 15.292511E

První pís. zmínka: 1290 (734 let)

PSČ: 507 32

Památky a zajímavosti Běchary

V obci Běchary se nachází řada historických památek a pamětihodností, ze kterých na návštěvníka dýchnou časy dávno minulé.

Kostel sv. Vojtěcha Římsko-katolický kostel sv. Vojtěcha v Běcharech je situován do středu obce. Pod návsí při cestě do Kopidlna stojí obklopen hřbitovem. Celý areál je ohraničen ocelovým plotem s kamennou podezdívkou a sloupky z režného zdiva. Původně gotická stavba vznikla asi ve 14. století. Z této doby se zachovalo patrně pouze zdivo presbytáře. Po požáru v roce 1692 byl kostel v roce 1708 barokně přestavěn. Při opravách v roce 1792 byl zvýšen a na jižní straně byla přistavěna sakristie. Jedná se o jednolodní obdélníkový objekt s trojboce uzavřeným presbytářem a s třípodlažní hranolovou věží před západním průčelím. Na jižní straně jsou u hlavní lodi naznačeny čtyři pěrky, které jsou prostřídány třemi okny s obloukovým nadpražím. Vchod do sakristie na této straně kostela je nyní využíván jako hlavní, nápis nad ním „EX VOTO L.P. 1994“ Dveře ve věži byly trvale zajištěny proti případnému vloupání a jsou tudíž mimo provoz. Severní strana hlavní lodi je prosvětlena třemi okny, dva mohutnější opěrky jsou pouze na jejích rozích. Na presbytáři jsou z jihovýchodu dva opěrky z lomového kamene a dvě okna zazděná. Hlavní loď kostela je zastropena zrcadlovou klenbou stejně jako presbytář. Tyto klenby jsou vyzdobeny iluzivní malbou římsy, ve středu lodní klenby je velký kříž. Hlavní loď je od presbyteria oddělena triumfálním hrotitým obloukem. Věžní prostor v přízemí je zaklenut klenbou křížovou, v levé i pravé stěně jsou ve výklencích umístěny na plátně malované obrazy. V sakristii je strop plochý s fabionem. Na zazděných oknech v presbyteriu jsou opět iluzivní malby, tentokrát znázorňující členění okenních rámu a okenních tabulek. Ostatní okna jsou vsazena do železných rámu, členěna na šest obdélníkových polí a nahoře pole půlkruhové. Výplň tvoří čtvercová sklíčka zalitá do olova a posazená na koso. U některých oken se opět objevuje barevný motiv kříže. Fasáda kostela je jednoduchá, hladká. Věž je zdobena jednoduchými lizénami na pískovcovém soklu a s profilovanou podokapní římsou. Věž má dvě patra oken a to ze stany jižní, západní i severní. V zazděných oknech na věži byly (zřejmě při posledních stavebních úpravách) zřízena malá okénka oválná. Okna pod hodinovými ciferníky jsou vybavena dřevěnou okenicí. Kostelní hodiny jsou stále funkční. Barokní báh věže s lucernou nese na své konstrukci jeden velký zvon a tzv. „umíráček“.

Socha sv. Václava Uprostřed návsí, v parčíku, obklopená zelení, nalezla své místo socha patrona České země sv. Václava. Dle kroniky původně na tomto místě stávala socha Jana Nepomuckého, později byla nahrazena dřevěným křížem. Objednavatelem této plastiky byla obec, která za ni zaplatila v r. 1883 450 zlatých. Je zhotovena z pískovcového kamene a jejím autorem je akademický sochař Antonín Myslivec

z Hořic. Vlastní plastika světce stojí na třech na sebe navazujících soklech. Ke spodnímu vedou dva schůdky. V přední části spodního soklu v rytém rámečku je textová část, bohužel již téměř nečitelná. Přesné datum umístění sochy v Běcharech je uvedeno L.P. 18/9/83. Posvěcena byla o den později - o posvícení - p. Josefem Šádkem z Vrščů, za asistence p. Josefa Müllera z Kopidlna a p. Jana Tichého kaplana z Kopidlna, která vedl do Běchar z Kopidlna procesí. V horní části kvadratického soklu je vsazena bělavá mramorová deska s nápisem: SVATÝ VÁCLAVE MUČEDNÍKU KRISTŮV KNÍŽE NÁS DĚDICI ČESKÉ ZEMĚ NEDEJ ZAHYOUT NÁM I BUDOUCÍM. Vlastní podpis zhotovitele plastiky najdeme v pravém rohu na zadní stěně spodního soklu. V roce 1907 byla tato socha obnovena nákladem Fr. Bartoše z Běchar.

Socha sv. Františka Serafinského Tato hodnotná barokní socha z r. 1775 měnila své umístění, než zakotvila na návsi u čp. 57, kde stojí dosud. Původně byla plastika osazena před čp. 38 /bývalou školou/ odkud byla v r. 1883 po opravě přenesena ke kostelu. Zde setrvala až do 15. 4. 1922, kdy musela ustoupit novému pomníku padlých hrdinů z 1. sv. války. Ještě v roce 1907 byla socha dobrovolnou sbírkou obnovena. Na nižším kvadratickém soklu spočívá štíhlejší dřík, jehož spodní část je ohraničená volutami. Ze střední části dříku vystupuje reliéf sv. Antonína Paduánského. Horní část dříku je plasticky ukončena mušlemi. Na dřík navazuje vlastní plastika sv. Františka Serafinského v mnišském rouchu. Podstavec býval opatřen dvěma nápisy, které jsou však dnes již nečitelné. Jeden, vztahující se ke sv. Františku, v sobě obsahoval chronogram /= součtem písmen římské abecedy v textu značil letopočet/ a zněl takto: Sv. Františku skrze spojení V ranách s JežíšeM VyžáDej šťastné skonČení a život osLaVený. Druhý zněl takto: Sv. Antoníne Paduánský Serafinské Řehole Slávo oroduj za nás Obyvatele.

Hoření kříž Při silnici do Židovic, vlevo, kousíček za obcí, u hrušky, obec nechala v r. 1885 postavit pískovcový kříž. O svátku Božího těla k němu byla konána procesí. Autorem kříže je hořický akademický sochař Antonín Myslivec /údaje o svém autorství vyryl na boční stěnu ve spodní části soklu/. Jedná se o dobře provedenou profesionální práci. Podstavec dosahuje výšky 1,95 m. Má hranolovitou, odstupňovanou podobu, členěnou profilovanými římsičkami, v horní části je přizdobený plastickými festovy. Plastika ukřižovaného Ježíše dosahuje výšky 1,75 m. V boční horní části soklu je již velice špatně čitelný nápis: Nám pak nesluší se chlubití, nežli u kříže Pána našeho, Ježíše Krista. V roce 1920 dala paní Růžena Bělinová kříž na prosbu svého otce Františka Ječného opravit. Bohužel již několik let leží plastika ukřižovaného Krista rozbitá nedaleko svého podstavce. Najde se novodobý mecenáš, který plastice pomůže vrátit její důstojnost?

Dřevěný kříž - U dolního křížeV běcharské kronice se dočteme i o dubovém kříži, který stával asi 1 km od Běchar, směrem k Židovicům, tam, kde polní cesta odbočuje směrem k Běchárkům. Snad tam stával dubový kříž od nepaměti. Jeden z těchto křížů dal postavit v r. 1848 hrabě František Šlik. Vyprávělo se také, že zde byl tento kříž postaven proto, že když hrabě Šlik na tomto místě spadl z koně při selské bouři v r. 1848, neublížil si. V r. 1900 nechali na tomto místě vyzdvihnout hrabě Ervín Šlik s manželkou Teresií kříž nový, opět dubový. Podoba ukřižovaného Krista byla provedena z kovu a snad i pozlacena. O svátku Nejsvětější Trojice dne 2. června 1901 byl slavnostně vysvěcen p. vikářem Janem Tichým z Ostružna. Běcharská obec se pak zavázala, že bude tento kříž pro budoucnost udržovat v dobrém stavu. Dnes na výše uvedeném místě najdeme pouze základy kříže. Samotný kříž byl Donátem přenesen ke kostelní zdi v Kopidlně. V roce 2008 se pan Antonín Erben ze Židovic ve spolupráci s Obcí Běchary postaral o znovu obnovení tohoto historického místa. Byl zde na místě původního

kříže vztyčil nový dřevěný kříž, který požehnal kopidlenský farář Jan Novotný.

Boží muka V osadě Běchárkách či Malých Běcharech dala obec Běchary zřídit v r. 1863 boží muka. Jsou zhotovena z pískovcového kamene. Mají podobu dvou, na sebe posazených kvádrů, od sebe oddělených ve spodní části profilovanou římsičkou. Horní část kvádrů je zakončena profilovanou pískovcovou stříškou, do které je ukotven železný kříž. V horní čelní části kvádrů je vytvořena bohužel dnes již prázdná nika. Pod ní je vsazena břidlicová obdélná destička s textem: ZDRÁV BUĎ KŘÍŽI NAŠE SLASTI SPÁSO NAŠÍ ZEMSKÉ VLASTI NA NĚMŽ KRISTUS ZA NÁS HŘÍŠNÉ PNĚL RUCE I NOHY HŘEBY PROBITY MĚL. V r. 1908 byla Boží muka opravena nákladem Antonína Douska, čeledína ze dvora v Malých Běcharech. Přesto, že byl velmi chudý, takto poděkoval Pán Bohu za uzdravení svých dvou těžce nemocných dětí. O posvěcení dne 4.10.1908 se sem vypravilo procesí a Boží muka byla požehnána p. Františkem Okrouhlickým.

Pomník padlým V malém parčíku pod kostelem, jež je od silnice dobře viditelný, stojí pomník padlých hrdinů z 1. světové války. Jeho autorem je K. Ryba z Jičína. Tento pomník je zhotoven z pískovcového kamene. Dva schůdky vedou k velkému obdélníkovému kvádru, na jehož vrcholu leží plastika, zpodobňující padlého legionářského praporečníka. Na čelní stěně kvádrů je vytesán text: SVÝM PADLÝM BRATRŮM KTERÍ DALI ŽIVOTY ZA SOVBODU A ČEST SVÉHO NÁRODA 1914 - 1918. Pomník byl slavnostně odhalen 18. května 1922. Za zmínku stojí, že celková cena pomníku byla 20.650,36 Kč a z výtěžku slavnosti a darů bylo získáno celkem 19.250,36 Kč.

Pamětní kámen Půjдете-li z Cholenic do Běchar, vpravo v zatáčce, v pozadí s objekty zemědělské výroby, v příkopě pod ochranou šípkového keře můžete objevit nenápadný kámen. Ve státním seznamu památek mu bylo přiděleno číslo 1108. Pískovec má nepravidelný tvar o rozměrech zhruba 30 cm/ výška/ x 40 cm. Není zde patrný zásah lidské ruky, jak je tomu v případě smírčích křížů, pouze velké iniciály K. V. sdělují, že i tento kámen byl kdysi objektem nějaké události. Nebo to snad mohl být prastarý hraniční kámen? Ví to někdo?

